

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 11/ 23. julij 2019

Hura za počitnice! In za šolske vrtove.

Počitnice so čas, ki nas popelje v sproščenost, več udobja in ugodja, čas odkrivanja, počitka, uživanja v tišini in predvsem - odmik od vsakdanje rutine. Verjamemo, da po svoje uživajte počitniške dni in si krojite poletni odmor. Poseben odmik od rutine pa mnogim predstavlja tudi vrt. Domači ali šolski ...

V programu Ekošola se lahko pohvalimo, da so v zadnjih nekaj letih šolski vrtovi ne le vzkli, ampak so izjemno zrastle, zacveteli in obrodili. Zato jim namenimo poletni Ekošolski list.

Prijetno branje ob prijetni osvežitvi.

Mali, veliki, strešni, urbani

Šolski vrtovi so lahko koristen in učinkovit način uporabe šolskega dvorišča in zanimiva učilnica. Z njimi lahko povežemo učence z naravo, ki je glavni vir njihove prehrane, jih naučimo osnov vrtnarjenja in spretnosti ter znanja. Predstavljajo interdisciplinarni pristop več predmetov: matematika, naravoslovje, umetnost, športna vzgoja. S šolskimi vrtovi lahko dosežemo več izobraževalnih ciljev, vključno z vzgajanjem učencev za odgovornost do okolja, odgovornost do rastlin, odgovornost do živali, povezanih z vrtom, ter tudi na zdrav način življenja.

V šolskem letu 2018/2019 smo s šolskimi vrtovi znova obogatili program Ekošola. Otroci v vrtcih, učenci in dijaki so bili aktivno vključeni ter tako pridobivali nove spretnosti in znanje. Pri tem jih usmerjate mentorji, v veliko podporo in pomoč pa so bili tudi strokovnjaki. Vsaka ustanova se sama odloči, kakšni bodo velikost, videz in organizacija šolskih vrtov.

Aprila so ustanove, ki so izbrale temo okolica šole/vrtca ali izbrale projekt Šolska VRTilnica, prejele paket semen, ki jih je podarila Semenarna Ljubljana. Kaj vse je zrastle iz semen, si lahko ogledate v nadaljevanju. Nekateri mentorji pa so ob poslanih fotografijah zapisali tudi nekaj svojih razmišljanj. Vabimo vas, da jih preberete. Prepričani smo, da vas bodo navdihnili, da tudi v vaši ustanovi poskrbite za vrt, ga prenovite, obogatite ali prepoznate kakšno praktično rešitev.

Vsebina:

ŠOLSKI VRTOVI 2-19
V ŠOLSKEM LETU
2018/2019

VVZ Ilke Devetak Bignami Tolmin, mentorica Nada Bellomo

Raziskovali smo, iz katerih žit lahko spečemo kruh. Z lokalnih kmetij smo pridobili semena in nekaj smo jih tudi posadili. Naredili smo »njivo« iz palete in vanjo posadili ajdo, piro in koruzo. V vrtu, ki ga imamo že od lani, pa smo posejali redkvico in solato, ki smo ju že pojedli. Redno trgamo liste rukole. Veselimo se tudi drugih pridelkov: pora, korenja, kamilice, mete, bazilike in drobnjaka. Fižola v vrt nismo posadili zaradi prostorske stiske, zato smo ga razdelili otrokom, da so ga posadili doma.

Vrtec Križevci, mentorica Tadeja Virag

Ideja eko-vrtička je bila že dalj časa v mislih naših vzgojiteljic, saj se zavedamo, kako pomembno je ozaveščanje otrok o zdravi, ekološko pridelani hrani. Dela smo se lotili tako, da smo skupaj pripravili načrt. Otroci so narisali, kakšen vrt si želijo, kaj vse bodo vanj posadili. Spoznavali smo vrtna orodja in pripomočke, si posejali semena za sadike, jih pridno zalivali in skrbeli zanje. Ugotovili smo, da na vrtu živijo koristne živali, kot so deževniki, žabe in druge živali. Otroci starejših skupin smo se združili in nekega sončnega dopoldneva odšli v bližnji gozd, kjer smo nabrali veje in storže ter nakopali zemljo. Na igrišču smo nabrali plodove dreves in jih prav tako uporabili kot polnilo gredicam. Zelišča, ki smo jih pridelali na vrtu, uporabljamo tudi v kuhinji za pripravo jedi.

Vrtec Lenart, mentorica Natalija Leopold

Naš vrt je naš ponos, bodisi znotraj ali zunaj vrta. Tako se vidi pridih narave na vsakem koraku, saj vrtec obdajajo različna drevesa, vrt, visoka greda, brajde in velikanska zelenica.

Vrtec Miškolin, Enota Želvice, mentorici Mojca Košmrlj in Tatjana Žinko

Ko smo prejeli paket semen Ljubljana, smo najprej izdelali oznake s fotografijami rastlin ter načrta za oba vrtova – zeliščnega in zelenjavnega. Nato smo k sodelovanju povabili starše. Ti so se nam pri urejanju vrtova z veseljem pridružili. Skupaj smo vrtove prekopali, populili plevel, zemljo zrahljali in vanjo posejali nova semena. Skrb za naša vrtova, na katera smo izjemno ponosni, je postal del našega vsakdana v vrtcu.

Ni lepšega, kot se odpraviti na vrt in zaužiti nekaj, kar smo sami pridelali. Prav zaradi tega dobrega občutka bomo še naprej z veseljem del projekta šolska VRTilnica.

Vrtec Morje Lucija, mentorica Roberta Peterlin

Na začetku pomladi so otroci sodelovali pri praznjenju kompostnika in bogatenju prsti v visokih gredah z lastnim pripravljnim kompostom. Otroci so visoke grede zrahljali in jih pripravili za setev. Semena, ki smo jih prejeli, so otroci poimenovali, jih otipali, primerjali med seboj, ugotavljali razlike med njimi in se o njih pogovarjali. Semena so otroci sejali v za to pripravljena korita in gredice. Zalivali so in opazovali kaljenje semen ter rast rastline. Ko bodo rastline dovolj velike, jih bomo presadili v visoke grede. Uporabili jih bomo za čaj, ali pa plodove in zelišča odnesli v kuhinjo. Naše visoke grede so urejene, oplete. Na njih rastejo različna zelišča, zelenjava in cvetlice. Običaje jih žuželke, ki jih otroci zelo radi gledajo, opazujejo.

Vrtec pri OŠ Sv. Tomaž, mentorica Valerija Gregorin

Najprej smo uredili gredico, ki se nahaja v neposredni bližini našega vrta. Posejali smo korenček, peteršilj, solato, redkvico, fižol in bučke. Okrog zelenjavne gredice smo posejali še rožice.

Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, Enota Spodnja Polskava, mentorici Barbara Kampuš in Jelena Zrna

Projekt Semena in vrtovi smo začeli izvajati oktobra lani. K sodelovanju smo povabili tudi starše, z zbiranjem semen. Otroci so pridno prinašali semena. Spoznali smo veliko semen in jih tudi poimenovali. Otrokom sva prikazali semena paprike, paradižnika, kumar ... Naučili sva jih, kako pridobimo semena iz plodov in kako dozori, da so primerna za ponovno uporabo. V igralnici smo si uredili stalni naravoslovni kotiček, kjer smo shranjevali semena. Ustvarili smo plakat, kjer smo spremljali in sproti zapisovali naše dejavnosti glede semen in vrta.

Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, Enota Zgornja Polskava, mentorici Lidija Retuznik in Brigita Hren

Seme motovilca smo posadili v visoko gredo, ga nabirali, okušali in ker nam je bil všeč, smo se odločili, da ga pustimo za razvoj novih semen. Otroci so spremljali rast, okušali in spoznali, kako cveti. Na koncu smo pobrali semena in jih shranili za prihodnjo jesen. Nekaj semen so otroci odnesli domov, da so jih posadili na domačih gredah. Ko smo postavljali drugo visoko gredo, so otroci soglasno predlagali, da posadimo domače jagode. Eden od otrok je prinesel domače sadike, ki so jih otroci posadili v vrtnarskem

kotičku. Zanje so skrbeli, jih pridno zalivali, okopavali in vonjali. Pred kratkim so nam bogato obrodile, da je bilo dovolj za celo enoto vrta. Zraven so uživali in delali načrt za domače jagodne grede.

Vrtec Pedenjed Ljubljana, mentorica Sonja Vegelj

V vrtcu Radovednež imamo že nekaj let urejen ekovrtiček, ki je del vrtčevskega igrišča. V spomladanskem času smo ga znova uredili skupaj z babicami in dedki. Visoke grede smo napolnili z zemljo, jo rahljali in mešali zemljo z naravnimi gnojili. Zdaj vsak dan opazujemo posejano zelenjavo, gledamo, kako iz dneva v dan rastejo, jih zalivamo in komaj čakamo, da pobereмо pridelke in jih pojemo. Naš vrtiček je spodbudno učno okolje za otroke, ki zagotavlja praktičen pristop k opazovanju, iskanju informacij in pridobivanju novih znanj. Vrtnarjenje je zabavno in poučno.

Vrtec pri OŠ Starše, mentorica Aleksandra Kokol in Metka Lešnik

Otroci v današnjem času nimajo veliko možnosti za stik s pridelavo hrane, tako vrtnarjenje v vrtcu spodbuja k celostnemu razvoju otrok. Aktivno učenje z neposredno izkušnjo je najboljša metoda pridobivanja znanja. Najprej so spoznali vrtno orodje, semena in se seznanili s potekom vrtnarjenja, posamezne rastline, njihove lastnosti in pridobili delovne navade.

Vrtec Radenci – Radenski mehurčki, mentorica Saška Fifolt

Otroci so se povezali z naravo, ki je glavni vir njihove prehrane, ter se naučili osnov vrtnarjenja in spretnosti ter znanja.

Vrtec Mavrica Vojnik, mentorici Sonja Zavšek in Polonca Kralj Kolman

Velike lesene zaboje smo spremenili v vrt, v katerega smo nasadili sadike, ki smo jih spomladi s samokolnico odpeljali na igrišče.

Vrtec Velenje, Enota Najdihojca, mentorica Slađana Moravec

V vrtcu Najdihojca imamo veliko gredo, na kateri gojimo zelenjavnice, tri cvetlične lonce z zelišči in cveticami ter dve koriti pred vhodom vrta. Z dejavnostmi smo začeli že v jesenskem času, ko smo predvsem skrbeli za obstoječe rastline in pobirali odmrle rastline. V spomladanskem času pa smo gredice pripravili na novo zasaditev. Skupaj s hišnikom smo poskrbeli za novo plast zemlje,

jo rahljali in poravnali ter se predvsem poigrali s prstjo. Otroci so vsak dan opozarjali na rastline in jih hodili opazovat. V visoko gredo smo posejali semena, ki smo jih prejeli, vendar smo imeli kar nekaj smole z vremenom. Razveselili smo se prvih sadik rdeče redkvice,

skrbno opazovali njeno rast tako dolgo, da je zrastle toliko, da smo jih lahko pokusili. Po daljšem deževnem vremenu pa smo se borili še z rdečimi polži, ki so vztrajno prihajali na gredico.

Vrtec Velenje, Enota Lučka, mentorica Zdenka Jan

Otroci so sodelovali pri spomladanskih opravilih in z veseljem skrbeli za posejane in posajene rastline ter odstranjevali plevel z visokih in nizkih gred ter skrbeli za zeliščni vrt.

Vrtec Velenje, Enota Tinkara, mentorica Irena Žuran

V zeliščnem koticu skrbimo za cvetlično hiško in dve visoki gredi. Star lesen sod smo spremenili v gredico za gozdne jagode. Na našem igrišču pridno raste fižol ob opori v obliki šotora. Izdelali smo cvetlične lončke, sadili, sejali, zalivali in vsak dan opazovali rast rastlin.

Vrtec Litija, Enota Jurček, mentorica Tanja Rozina

V enoti Jurček imamo tri visoke grede. Prvo smo prekopali že marca. Posadili smo sadike česna, čebule in solate. Posadili smo tudi krompir in rože ter okopali okoli sadik jagod. V začetku maja smo v visoko gredo dodali še semena graha, kumare in fižola.

Vrtec Gumbek pri OŠ Dolenjske Toplice, mentorici Silva Perko in Tina Škedelj

Semena vrtnin in zelišč smo najprej posejali v posode za sajenje, pozneje pa smo jih posadili na prsto v zmajčkov vrtniček. Otroci so za rastline skrbeli tako, da so jih pridno zalivali. Zelišča smo uporabili tudi pri malici in kosilu.

Vrtec Ciciban, Enota Mehurčki, mentorica Anja Kokošin

V igralnici smo naredili načrt zasaditve določene zelenjave ter zelišč. Gredicam smo dodali zemljo, jo prekopali in tako pripravili gredice za sejanje semen zelenjave in zelišč. Poleg gredic smo dodali tudi lonce, v katere smo posejali bučke in kumarice ter jim naredili oporo. Ko smo posejali vsa semena zelenjave, smo grede pokrili s kopreno. Otroci so naredili tablice z imeni zelišč in zelenjave ter nestrpnostno čakali na prve spremembe na gredicah.

V zelenjavnem vrtu imamo solato, grah, redkvice, por, korenje, špinačo, fižol, paradižnik, papriko, čebulo in rdečo peso. Redkvice so bile odlične, solato smo nabrali in jo pripravili za kosilo, špinačo smo uporabili za odlične sadne smutije. V zeliščnem vrtu

pa imamo meto, meliso, drobnjak, sivko, origano, majaron, materino dušico, baziliko in žajbelj. Z otroki spoznavamo pomen zelišč in njihovo uporabo v kuhinji. Pripravljamo limonado z meliso in meto, prepoznavamo zelišča po vonju, drobnjak pa dodajamo dnevnim juham.

Vrtec Vrhovci, Enota Tehnološki park, mentorica Miša Pintarič

Vrt imamo tretje leto in ga vsako leto nekoliko dopolnimo in razširimo. Imamo dve visoki gredi, v kateri smo posejali in posadili različno zelenjavo. Lani smo s skupino otrok sodelovali z Biotehniško fakulteto v projektu, katerega cilj je bilo spodbujanje uživanja sadja in zelenjave. Skozi dejavnosti in prek pogovorov smo otrokom predstavljali, da je najbolje jesti sadje in zelenjavo, ki ga sami pridelamo. Zato smo tudi letos skupaj pripravili načrt, kaj bomo posadili.

Že lani smo postavili bučnik, narejen po principu pletenja košare iz vrbovih vej. Letos smo mu dodali razgrajene organske odpadke iz komposta in ga dognajili ter vanj posejali buče. Izdelali smo navodila, kaj spada v kompost in kaj ne. Navodila in prazna vedra smo razdelili po vseh oddelkih.

Vrtec Vrhovci, Enota Brdo, mentorica Andreja Razpotnik

V visoke grede smo posadili in posejali solato, jagode, paradižnik, fižol, bučke, kumare, peteršilj, drobnjak, meliso, meto in sivko. Otroci so vsa dan zalivali s kanglicami.

Vrtec Apače, mentorica Nevenka Krancelbinder

Semena smo posejali v lončke in na prosto. Otroci so sadili fižol v lončke ter spoznavali pogoje za rast, opazovali so rast ter jo beležili na plakatu. Vsaki dan so opazovali rast fižola ter komentirali, koliko je fižol zrastel v enem dnevu. Zaradi toplote je fižol tudi zelo hitro pognal in zrastel. Na malem vrtničku, ki je oblikovan z odpadnimi gumami, so otroci posadili meto, timijan in drobnjak ter posejali kamilico in meliso.

Vrtec Sladki Vrh, mentorica Laura Krajner Ploj

Prejeta semena smo si z otroki ogledali in jih tudi poimenovali. V našem vrtcu že nekaj let pridno skrbimo za zeliščni vrt, zato smo se odločili, da dodamo še zelenjavnega. Ob dnevu Zemlje smo v lončke posadili prva semena. Sami smo izdelali gredice iz doma izdelanih zabojev, ki smo jih pobarvali. Gredice smo povezali in postavili v obliko gosenice, ki smo jo poimenovali Biba. Otroci so gredice napolnili z zemljo in zasejali s prejetimi semeni. Posejali smo solato, peteršilj, korenček, redkvico, por, drobnjak in rože. Pridno smo zalivali, pri tem pa nam je občasno pomagal tudi dež.

Vrtec Tržič, mentorica Jana Bavcon

Najprej smo posadili fižol. Otroci so videli celoten postopek rasti fižola (od kaljenja do rastline), kar se je pokazalo kot pozitivno. Imeli so tudi priložnost videti in spoznati, kaj nastane, če je v lončku s fižolom preveč vode (fižol zgnije in smrdi). Otroci so aktivno sodelovali pri sajenju semen kumar, buč, solate in bazilike. Semena smo posadili v kartonaste lončke in ko se je vreme izboljšalo (ni bilo več dežja),

smo sadike posadili v visoko gredo. Zdaj rastline zalivamo in opazujemo, kako rastejo v visoki gredi. Iz zelišč bomo pripravljali različne napitke in čaje, iz zelenjave pa različne solate ter tako skrbeli za zdravo prehranjevanje v vrtcu.

Vrtec Antona Medveda Kamnik, Enota Rožle, mentorica Helena Virant

OŠ Stopiče, Vrtec Stopiče, mentorica Milojka Šerbec Turk

OŠ Vransko – Tabor, Vrtec Tabor, mentorica Mateja

OŠ Frana Kranjca Celje, mentorji Mateja Štor, Nejc Lamper, Eva Ambrož Hažič in Mateja Lah

V tem šolskem letu smo izvajali interesno dejavnost Šolski vrtiček, v katerega so bili vključeni učenci prve triade. V oktobru in novembru smo morali pripraviti vrt za spomladansko sajenje, ki smo ga prekopali in pognojili. Vsak učenec je posejal oz. posadil rastlino, ki si jo je sam izbral, in zanjo tudi skrbel, kot so učenci se naučili med poukom. Posejali smo solato, redkvico, korenček, drobnjak, nizki fižol in kamilice ter posadili čebulo, česen, sadike solate, blitve in zelja.

Z učenci smo naredili tudi poskus, kaj potrebuje rastlina, da lahko uspeva. V več lončkov smo posejali krešo. Prvi lonček smo postavili na okensko polico in krešo redno zalivali, drugi lonček smo postavili na okensko polico in jo preveč zalivali, tretji lonček smo postavili na okensko polico in je nismo

zalivali, četrti lonček smo zalivali, vendar smo ga postavili v omaro, petega smo tudi postavili v omaro, a ga nismo zalivali. Po nekaj dneh so učenci ugotovili, da rastlina za uspešno rast potrebuje svetlobo in vodo,

OŠ Sv. Jurij Rogašovci, mentorica Sandra Forjanič Čantala

Letos smo del zelenice spremenili v šolsko gredico. Z učenci smo že jeseni gredico prekopali, zrahljali ter posadili jesenski česen in motovilec. Zgodaj spomladi smo v lončke posejali papriko in paradižnik ter na okenski polici opazovali rast sadik. Spomladi smo pobrali motovilec, zemljo znova prekopali in posadili fižol, grah, bučke, čebulček, redkvico, kumare, korenček, peteršilj, krompir, zelišča in ob robu gredice še nekaj cvetja.

Učenci so zelo zavzeto sodelovali pri urejanju in vzdrževanju rastlin na gredici. Spoznali so, v katerem letnem času se seje določena zelenjava in kdaj se kateri od pridelkov lahko pobere. Naučili so se poimenovati določene rastline in jih tudi

prepoznati po vonju. Učenci tudi zelo dobro ločijo plevel od zasajenih rastlin, saj smo pogosto pulili plevel in travo na gredici. Seveda so nam občasno ponagajali tudi polži, ki so se z veseljem lotili mladih rastlinic.

OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad, mentorica Suzana Pečnik

Na šoli imamo manjši zunanji ekovrt s sivko, meto, meliso in nekaterimi drugimi zelišči. Za vrt skrbijo ekodetektivi. Učenci od prvega do petega razreda so pripravili tudi mini vrtičke na okenskih policah v učilnicah. Najprej so semena posejali v lončke in korita, jih marljivo zalivali in opazovali rast rastlin. Sadike so nato presadili na domače vrtove.

OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, PŠ Žalna, mentorica Ana Kastelic

V letošnjem šolskem letu smo se jeseni razveselili visokih gred, ki smo jih napolnili s plastmi vej, koruznih stebel in slame. Spomladi smo dodali plast komposta, premešanega s kokosovimi vlakni, in se lotili sejanja in sajenja. Posadili smo celoletne jagode, česen, čebulo, bob in različna zelišča, posejali pa korenček, blitvo, rdečo redkvico, meto in peteršilj. Mlade rastlinice smo zastrli s slamo, v sušnem delu pomladi pa skrbeli za zalivanje. V juniju smo se že posladkali s prvimi jagodami in nabrali dišeče kamilice.

OŠ Sladki Vrh, mentorica Lidija Grubelnik

Naš vrt se nahaja na balkonu šole, ker šola ni zagrajena, del našega dela pa je potekal še ob vrtcu šole. V tem šolskem letu so učenci pospravljali pridelke in semena cvetočih solat, ki so jih vzgajali v preteklem šolskem letu, in pripravili vrt na zimski počitek. Spomladi so zagnano začeli sejati nove rastline, najprej v lončke, v učilnicah, nato pa smo sadili še sadike, ki so jih sami vzgojili ali prinesli od doma. Redno so skrbeli za čistočo vrta, okopavanje in obiranje pridelkov, ki so jih prinesli v šolsko kuhinjo ali k pouku prehrane. Sočasno so skrbeli za majhen sadovnjak pri vrtcu pri šoli in zeliščni vrt, ki krasi vhod vrtca.

OŠ Glazija, mentorica Petra Marguč Naglič

Učenci so tudi letos na vrtu pridno vzgajali rastline, za katere so redno skrbeli.

OŠ Helene Puhar Kranj, mentorica Simona Štampihar

Skozi vse leto so potekala dela na šolskem vrtu. Največ aktivnosti je bilo poleti, jeseni in spomladi. Nasadili smo nove začimbe in različne vrste zelenjave. Za prihodnje leto pa si želimo, da bi zbirali deževnico za zalivanje.

OŠ IV Murska Sobota, mentorica Mateja Sajovic

Z učenci smo letos izdelali novo visoko gredo, ki smo jo postavili ob že obstoječi ter naredili načrt sajenja semen. Semena so bogato obrodila, tako da smo naše pridelke z veseljem pripravljali in zaužili pri urah gospodinjstva.

OŠ Leskovec pri Krškem, PŠ Veliki Podlog, mentorica Tatjana Longo

Gredice smo letos naredili popolnoma na novo, fotografije so nastale ob njihovem urejanju in zasaditvi v maju.

OŠ Ob Dravinji, mentorica Sonja Rak Založnik

Naši vrtovi in gredice so v letošnjem šolskem letu bolj klavrnji. V maju je bilo veliko deževnega vremena, zato nismo urejali gredic in posod. Ko se je vreme izboljšalo, so veliko mladih rastlinic pojedli polži.

OŠ Šmarje pri Jelšah, mentorica Klavdija Černelč

Letos smo sodelovali pri projektu »Kompostiranje je več kot recikliranje – kompost gre v šolo«, s katerim smo pridobili še dodatna znanja in izkušnje s področja kompostiranja. Na visoke grede smo posejali semena različnih avtohtonih in tradicionalnih sort ter vzgojili sadike nekaterih rastlin. Svoje sadove pobiramo in jih pokušamo pri gospodinjstvu in izbirnih predmetih iz prehrane. Na šolskem vrtu smo spoznavali načela permakulture, pomen biotske raznovrstnosti, pomen rastlin v prehrani in samooskrbe z njimi, pestrost zelišč v kulinariki, zdravilstvu in kozmetiki. Z

uporabo pridelkov z vrta smo pripravili različne izdelke (zeliščni kis, zeliščna mila, sivkine dišavne vrečke, čaje in kreme). Na šolskem ekovrtu sodelujemo učitelji in učenci od 1. do 9. razreda, in to pri različnih predmetih. Ravnatelj ima posluš za naše ideje in nam vedno daje vso podporo.

OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Sv. Štefan, mentorica Silva Ketiš

Naš vrt je nastal jeseni, ko so nam uredili okolico po gradnji nove telovadnice. Otroci iz vrtca so ga skupaj s starši prelopatali in pognojili. Spomladi smo posejali semena in sadili sadike, ki smo jih vzgojili v lončkih.

OŠ Vransko – Tabor, mentorici Nataša Pečovnik in Maja Jerman

Spomladi smo grede razrahljali in posejali nove rastline. Nekaj rastlin je prezimilo, ali pa so se zasejale same. Vse posejano in nasajeno smo pojedli pri malici. Svež korenček in redkvice sta zelo dobrodošla osvežitev našega jedilnika. Nismo pozabili niti na naše čebele. Zanje smo posejali medovite cvetlice. V jesenskem času bomo ostale pridelke skuhalili in pojedli.

OŠ Središče ob Dravi, mentorica Nataša Zorec

V jesenskih mesecih smo se s projektom Šolski vrtiček kot učilnica na prostem prijavi na natečaj Za lepšo šolo in bili izbrani za sofinanciranje projekta. Pripravili smo gredice in načrt za zasaditev. Posadili smo paradižnik, papriko, ognjič, ameriški slamniki, peteršilj in solato ter posejali korenček, por, rdečo peso, grah, fižol, redkvico, kumare, baziliko, meliso, tagetes, bučke in cvetačo.

OŠ Log – Dragomer, PŠ Bevke, mentorica Fabijana Štih

Jeseni smo iz odpadnih palet sestavili visoko gredo. S starimi starši in učenci smo se odpravili na pohod, kjer smo nabirali odlomljene veje in suho listje. Čez zimo se je vse skupaj nekoliko posedlo, tako da smo spomladi lahko dodali še kakovostno vrtno zemljo. Pred prvomajskimi počitnicami smo posejali redkvico in solato. Pripravili smo naravno gnojilo, v katero smo namočili koprive. Zelišča smo posejali v odpadna lonca. Semena sončnic smo skrili v semenske bombice in jih pometali v bolj nedostopne koticke.

OŠ Vodice, PŠ Utik, mentorica Urša Merčon

Spomladi smo z učenci najprej izdelali načrt zasaditve za posamezno gredo. Pri tem smo upoštevali navodila o »dobrih sosedih«. Čeprav sta gredici majhni, nam je uspelo pridelati kar nekaj zelenjave, ki smo jo zaužili pri šolski malici in kosilu. Letos smo posejali peteršilj, korenje, redkvico, solato, por in rdečo peso. Na zeliščni gredi pa rastejo melisa, citronska meta, drobnjak, rožmarin in peteršilj. Na željo učencev smo posadili tudi nekaj jagod.

OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, PŠ Vreme, mentorica Katja Kovačič

Urejanje šolskega vrta smo zastavili širše ter za pomoč zaprosili hišnika in starše. Prijavili smo se tudi v projekt Za lepšo šolo in bili izbrani v spomladanskem natečaju, ki nam je omogočil, da smo šolski vrt in šolsko okolico dodatno uredili.

Delo na šolskem vrtu se je začelo že v septembru. Učenci so pobrali pridelke, ki so jih v prejšnjem šolskem letu posadili in posejali. Jeseni smo v šolski vrt postavili kompostnik. V januarju so pripravili načrt zasaditve v šolskem vrtu, v prvih spomladanskih mesecih pa aktivno začeli urejati vrt – prekopavanje, gnojenje in sajenje. Šolski vrt smo obogatili tudi s hotelom za žuželke, zbiralnikom za deževnico in jagodnjakom. V bližino šolskega vrta smo postavili tudi visoko gredo.

OŠ Grm Novo mesto, mentorica Nataša Obran in Nataša Vranešič

Naš šolski vrt smo začeli urejati že jeseni. Najprej smo skrbno pograbili odpadlo listje, začeli pripravljati prostor, kjer bo stala zelenjavna greda. Bilo je kar nekaj dela, saj je bilo treba odstraniti travno rušo, nato navoziti zemljo, je prekopati, razrahljati in pripraviti gredo. V tako pripravljeno gredo smo najprej posadili že nekaj sadik zimske solate. Uredili smo tudi cvetlično gredo, kamor smo posadili sivko, mačehe, navadni netresk in še številne druge.

OŠ Prevole, mentorica Andreja Šilc Mihelič

Na prostoru pri šoli smo postavili klasičen vrt, ki je učno okolje. Pridno smo posejali semena, ki smo jih prejeli, nato smo čakali na lepo vreme, da smo rastline okopali in opleli ter jim tako omogočili dobro rast. Zdaj že pobiramo sadove svojega dela. Pri urah naravoslovja in okoljske vzgoje redno obiskujemo vrt in spremljamo napredek rasti rastlin.

I. OŠ Žalec, mentorica Mojca Vidmajer

V atriju šole smo že imeli postavljeno visoko gredo, letos pa smo svoj vrtiček razširili še s tremi večjimi lonci, kamor smo posadili maline in ribez ter tako popestrili naš šolski vrt. V atrij šole in na šolski vrt smo tako prinesli še več raznolikosti in 'novega življenja'. Ker v atriju potekajo tudi drugi

dogodki (sejmi, spomladi vanj postavimo poligon za kolesarski izpit ...), je za nas zelo ugodno, da je naš šolski vrt 'premičen', kar smo dosegli z lonci, ki jih ob določenih dogodkih lahko prestavimo ali pa uporabimo za popestritev ali okrasitev določenega dogodka. Zelišča z vrta uporabljamo za pogostitev in dekoracijo pri različnih dogodkih.

OŠ Beltinci, mentorica Neva Harc

Poleg obstoječega zeliščnega vrtička, kjer imamo posajene trajnice, smo uredili tudi zeleno poličko ter postavili cvetlična korita. Zeleno poličko smo si omislili kar v šolski knjižnici. Učenci so z navdušenjem sodelovali pri sejanju semen ter opazovali njihovo kalitev in rast. Rastlinice so odnesli domov in poročali o njihovi zasaditvi na domače vrtove. V že odslužena cvetlična korita pa smo posejali semena žametnic in sončnic. Med šolskimi počitnicami smo organizirali zeleno počitniško dežurstvo. Dekleta bodo ob dogovorjenih dneh prikolesarila na šolsko območje in poskrbela za zalivanje vseh rastlin.

OŠ Kidričevo, mentorica Ankica Pikula

Pred leti sem se odločila, da na šoli začnem z urejati okolico in prvo zeliščno gredo. S pomočjo učencev višjih razredov smo posadili 50 sadik sivke. Ko se je zanimanje za vrt povečalo, smo postavili še osem visokih gred za vzgojo zelenjave in začeli z vrtičkanjem.

Zdaj naš krožek vključuje učence od prvega do osmega razreda. Zaradi različnih urnikov in obveznosti učencev je delo zelo fleksibilno. Učenci višjih razredov prihajajo v prostih urah in samostojno prevzemajo določena dela. Delo poteka skozi vse leto, tudi med poletnimi počitnicami. Takrat nam pomagajo tudi drugi delavci šole.

Sadike, ki jih vzgajamo v šoli, učenci posadijo na gredice in jih odnesejo domov na vrt. Učenci sami vzgajajo tudi potaknjence. Potem s ponosom popeljejo starše do šolskih gredic in jim razlagajo o svojem delu, nekateri starši pa so se tudi doma navdušili za vrtnarjenje. Sadike vzgajamo v odpadni jajčni embalaži. Ta je razgradljiva in se tako izognemo uporabi plastičnih lončkov. V učilnicah, v lončkih vzgajamo samo sadike, ki jih nato prenesemo na vrtno gredo.

Naše izdelke, ki so plod celoletnega dela, učenci vsako leto ponujajo na božičnem bazarju. V tem šolskem letu smo se predstavili s štirimi izdelki: darilno škatlico s čajem, sivkinimi dišečimi blazinicami, sivkinim milom in sivkinim deodorantom.

OŠ Miklavž na Dravskem polju, POŠ Dobrovce, mentorica Jasmina Karakaš

V preteklem šolskem letu smo naredili zeliščni vrt v treh različnih gredah (nižji, srednji in višji). Eno smo v celoti zasadili z meto in meliso, v preostali dve pa smo posadili peteršilj, rožmarin, drobnjak, baziliko, šetraj in timijan. Naš cilj je izpolnjen, saj smo zelišča uporabili za namaze, drobnjak in peteršilj pa so si učenci dodali k juhi, iz melise in mete pa smo naredili sok. Ker so ga otroci sami skuhali, so si ga nekaj odnesli tudi domov. Največji problem so bili letos polži, ki jih je bilo zaradi vlage zelo veliko. Poskusili smo z žagovino, a ni pomagalo. Upamo, da se jih rešimo z naravnim sredstvom proti zatiranju škodljivcev.

OŠ Miren, POŠ Bilje, mentorica Mateja Pirc

Na Podružnični šoli Bilje so učenci 2. razreda s pridom posejali semena, jih skrbno zalivali, negovali in nazadnje tudi pobrali pridelke. Aprila smo zemljo v dvignjenih gredah najprej prekopali in nato zrahljali, da je bila pripravljena na setev.

Nato smo v gredice posejali solato, redkvice, por, grah, buče, krompir, sončnice, fižol, paradižnik in korenje. V maju in juniju smo zelenjavo redčili, zalivali, odstranjevali plevel in junija pobrali prve pridelke, ki smo jih pri malici in kosilu tudi pojedli. Preostale pridelke, kot so

paradižnik, fižol, korenje in bučke, pa bomo okušali septembra, ko se vrnemo k pouku.

Septembra bomo presadili por, ki ga bomo jedli čez zimo.

OŠ Gorišnica, mentorica Suzana Vaupotič

OŠ Ivana Škvarče, PŠ Podkum, mentorica Andreja Frece

OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Mestinje, mentorica Tanja Kusić

OŠ Štore, mentorica Maja Plevnik

OŠ Notranjski odred Cerknica, mentorica Veronika Švigelj

Srednja zdravstvena šola Celje, mentorica Marija Pučnik

Dijaki so skozi šolsko leto delali na vrtu in s tem uresničili cilje, ki smo si jih zadali – spoznavali so zelišča, njihove učinke v zdravilne namene in kulinariki. Zelišča so dobila svoj prostor v bližini jedilnice z zimskim vrtom in so nasajena v spiralni in klasični gredi. Del laboratorijskih vaj, ki se navezujejo na rastline in zelišča, izvajajo na vrtu. Posušena zelišča pa uporabimo pri vajah v programu Kozmetični tehnik.

SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica, mentor Simon Bregar

Na šoli skrbimo za dve visoki gredi, za cvetlični gredici ter za okraševanje šolskega prostora, predvsem dveh velikih notranjih cvetličnih korit, ki se nahajata sredi šole (3-krat tri metre). Vse naše dejavnosti izvajamo na naravi prijazen način, se pravi brez uporabe kemičnih zaščitnih sredstev in brez uporabe umetnih gnojil. Pridelke deloma porabimo sami, deloma v šolski kuhinji.

Na eni visoki gredi kolobarimo in pridelujemo različne vrste zelenjave, na drugi imamo zelišča in jagode. Na cvetličnih gredicah gojimo različne vrste okrasnih rastlin, med njim nekaj trajnic in nekaj enoletnic. Nekatere rože pustimo, da njihovo seme pade na tla in naslednje leto poženejo same, ne da bi jih sejali. Za gnojenje večinoma uporabimo kompost, ki ga tudi sami pridelujemo, ter bio organik in bio guano. Za boljše razmere v tleh uporabljamo tudi rastline za zeleno gnojenje. Poskušamo biti čim bolj permakulturni (mešani posevki, nekatere rastline pustimo, da same odvržejo seme v tla in nato zrastejo, ipd.). V notranjih cvetličnih koritih smo osvežili zemljo s kompostom in posadili nekatere nove okrasne rože, ki smo jih pridobili na različne načine, večinoma pa so nam jih podarili sodelavci, starši dijakov ipd.

Ob posebnih priložnostih (proslave, informativni dan, bazar ipd.) poskrbimo tudi za okrasitev šole s šopki. Naša želja za prihodnje šolsko leto je, da uredimo kapljično zalivanje visokih gred.

Ekonomna šola Murska Sobota, mentorica Sabina Krivec

Tudi v letošnjem šolskem letu smo uredili naš ekokotiček na balkonu naše šole. Ker je balkon na bolj sončni legi, naše rastlinice potrebujejo več nege in zalivanja, za kar skrbijo naši dežurni dijaki. Ekokotiček je namenjen tako dijakom kot zaposlenim, saj je prijeten prostor, kjer si nabiramo moči. Ne uspe nam ga vsako leto v celoti obdržati v vsem svojem blišču, saj je šola med poletnimi počitnicami zaprta in rastlinice dobijo samo nego, ki jim jo daje narava.

SŠ Zagorje, mentorica Karmen Pevec

SŠRM Kamnik, mentorica Majda Zabrič

SŠ Domžale, mentorica Karmen Koprivec

